

DRUK Nr 447

PREZYDENT MIASTA ŁOMŻA

Mariusz Chrzanowski

Łomża, 15.09.2016 r.

WRF.300.2.2016

Rada Miejska Łomży

Dot.: przyjęcia Założeń Polityki Społeczno-Gospodarczej Miasta Łomża na 2017 rok

W załączeniu przedstawiam Wysokiej Radzie do zatwierdzenia projekt Uchwały w sprawie przyjęcia **Założeń Polityki Społeczno-Gospodarczej Miasta Łomża na 2017 rok**. Głównym punktem wyjścia i wyznacznikiem dla przedstawionego dokumentu są przyjęte w styczniu br. *Program Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020+* i *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta Łomża na lata 2016 – 2021*. Założenia przedstawiają najważniejsze kierunki działań planowanych do realizacji w roku 2017, z uwzględnieniem działań wieloletnich, które rozpoczną się w 2017 r., bądź są kontynuacją działań już rozpoczętych. Dokument jest podstawą do konstruowania budżetu Miasta Łomża na 2017 rok.

Założenia Polityki Społeczno – Gospodarczej Miasta Łomża na 2017 r. zostały przedstawione w następujących obszarach kluczowych dla rozwoju Miasta: Konkurencyjna gospodarka, Sprawne miasto, Aktywne społeczeństwo, Chillout (Relaks, Wypoczynek).

Z poważaniem

PREZYDENT MIASTA
Mariusz Chrzanowski

mgr Mariusz Chrzanowski

Załącznik:

- projekt Uchwały

UCHWAŁA NR

RADY MIEJSKIEJ ŁOMŻY

z dnia 28 września 2016 roku

w sprawie przyjęcia Założeń Polityki Społeczno – Gospodarczej Miasta Łomża na 2017 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2, pkt. 6 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity z dn. 17 marca 2016 r. Dz.U. z 2016 r. poz. 446) Rada Miejska Łomży uchwała, co następuje:

§ 1

Zatwierdza się Założenia Polityki Społeczno - Gospodarczej Miasta Łomża na 2017 rok, stanowiące załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Łomża.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący

Rady Miejskiej Łomży

Wiesław Tadeusz Grzymała

**SPRAWDZONO
POD WZGLĘDEM
FORMALNO-PRAWNYM**

NACZELNIK
Wydziału Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych
mgr Ania Mierzejewska

RADCA PRAWNY
Marek Stanisław Najda

Załącznik
do Uchwały Nr.../...../.....
Rady Miejskiej Łomży
z dnia 28 września 2016 r.

Założenia polityki społeczno - gospodarczej Miasta Łomża na rok 2017

Spis treści

I.	Wprowadzenie	3
II.	Obszary kluczowe	7
1.	Konkurencyjna gospodarka	7
2.	Sprawne miasto.	8
3.	Aktywne społeczeństwo.	10
4.	Chillout, relaks, wypoczynek.	11
III.	Polityka finansowa Miasta	12
1.	Dochody	12
2.	Wydatki	13
3.	Zadłużenie	14
IV.	Zakończenie	14

I. Wprowadzenie

W strategii Województwa Podlaskiego Miasto Łomża jest subregionalnym ośrodkiem wzrostu i centrum rozwoju ponadlokalnego. Ośrodki wzrostu są ważnymi centrami gospodarczymi, naukowymi, edukacyjnymi, kulturalnymi, administracyjnymi i politycznymi województwa. Dążą do wykształcenia indywidualnych specjalizacji, wokół których koncentrują się cele polityki rozwojowej, a na ich terenie następuje koncentracja kapitału społecznego, intelektualnego, a także dokonuje się największy rozwój innowacyjności i kreatywności. Silna pozycja społeczno-gospodarcza Łomży będzie zależała od tego, na jakim etapie rozwoju będzie miasto Łomża i jego obszar subregionalny, jakimi przewagami rynkowymi społecznymi dysponuje i jak szybko reaguje na zmiany społeczno-gospodarcze w konkurencyjnym otoczeniu.

Działania na rzecz rozwoju funkcji subregionalnej i ponadregionalnej Łomży oraz umacniania jej pozycji w województwie, koncentrują się na tworzeniu warunków dla rozwoju Miasta Łomża. Polegać to będzie na podejmowaniu nowych przedsięwzięć i kontynuowaniu działań związanych z zadaniami gospodarczymi, społecznymi, edukacyjnymi, kulturalnymi, sportowymi i promocyjnymi, aktywnej, partnerskiej współpracy z sąsiednimi gminami, w aspekcie subregionalnym i wojewódzkim. Realizacja przedsięwzięć odbywać się będzie poprzez nowo utworzone Łomżyńskie Forum Samorządowe. **Celem tych działań jest sprawne, zrównoważone, konkurencyjne, silne Miasto Łomża.**

Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020 postawiła przed ośrodkami subregionalnymi następujące zadania:

- koncentrację działań na rzecz pobudzania przedsiębiorczości,
- wzmacnianie atrakcyjności inwestycyjnej,
- rozwój usług publicznych, także na rzecz otoczenia.

Przyjęty w styczniu 2016 r. **Program Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020+** (PRM) zdefiniował dwa cele horyzontalne:

I: Kultura, edukacja i sport jako baza rozwoju społeczno-gospodarczego

II: Infrastruktura jako baza rozwoju społeczno-gospodarczego,

które realizowane są poprzez cele strategiczne:

- Innowacyjna przedsiębiorczość;
- Kształcenie dla pracy;
- Aktywność zawodowa jako droga do przezwyciężenia problemów społecznych.

Drugim dokumentem wpływającym na Założenia Polityki Społeczno - Gospodarczej Miasta jest przyjęta w styczniu 2016 r. **Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Łomża na lata 2016 - 2021.**

Celami strategicznymi dokumentu są:

- Wspieranie osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji;
- Aktywizacja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi miasta.

Głównym zadaniem Założeń Polityki Społeczno - Gospodarczej na 2017 rok jest osiągnięcie równowagi między celami gospodarczymi, edukacyjnymi, społecznymi, ochroną środowiska, zachowaniem dziedzictwa kulturowego, w celu poprawy warunków życia mieszkańców i zwiększenia możliwości rozwojowych miasta, oraz jego atrakcyjności dla inwestorów i turystów, uczniów i studentów.

Charakteryzując mocne strony Łomży tj., duży potencjał ludnościowy i korzystną strukturę ekonomiczną, wysoką jakość potencjału pracy mierzoną poziomem wykształcenia mieszkańców, w połączeniu z bogatą ofertą edukacyjną na każdym etapie kształcenia, stwierdzić można, że Łomża jest silnym ponadlokalnym ośrodkiem edukacyjnym.

Średniookresową (2017-2020) szansą rozwojową Miasta Łomża jest dostosowywanie ofert kształcenia i kwalifikacji zawodowych do wymagań konkurencyjnego rynku pracy na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym. Realizacją tej szansy jest uaktywnianie i wzmocnienie placówek kształcenia zawodowego, poprzez opracowanie oraz wdrożenie efektywnych systemów praktycznego kształcenia i doskonalenia zawodowego, na podstawie analiz potrzeb rynku pracy i ich korelacji z systemem kształcenia.

System dostosowywania kompetencji zawodowych do zmieniających się potrzeb gospodarki, wyróżni Łomżę, jako atrakcyjne miejsce do życia, pracy, wypoczynku. W stymulowaniu zmian w zakresie tworzenia miejsc pracy, rozwoju przedsiębiorczości, kształceniu i aktywności mieszkańców ważna jest aktywność wszystkich interesariuszy. Łomża musi wykorzystywać dodatkowe atuty, jakimi są kultura, turystyka, edukacja i sport. Działania te będą wynikały z powstającej **Strategii Promocji Miasta Łomża.**

W interesie miasta leży aktywne wspieranie i współpraca z przedsiębiorcami, poprzez inicjatywy zwiększające praktyczne kompetencje zawodowe absolwentów i mieszkańców. Baza infrastrukturalna kształtowana i wykorzystywana będzie na potrzeby rozwoju gospodarczego i społecznego, kapitału społecznego i podnoszenia jakości życia.

Kolejnym kierunkiem bazującym na kształceniu zawodowym jest rozwój i promowanie przedsiębiorczości wśród mieszkańców miasta i regionu. Następować to będzie poprzez

str. 4

realizację priorytetów i celów strategicznych w powstającym **Programie Rozwoju Przedsiębiorczości**. Program łączy ze sobą obszary - edukacji zawodowej, podnoszenia umiejętności i kompetencji oraz ułatwień dla przedsiębiorców i osób rozpoczynających działalność gospodarczą.

Obszarem powiązanim z wyżej wymienionym kierunkiem jest realizacja Smart City - rozbudowa i integracja infrastruktury światłowodowej sieci szerokopasmowej w celu świadczenia przez Miasto Łomża e-usług i racjonalizacji kosztów urzędu i jednostek podległych.

W związku z reformą systemu edukacji, która wprowadzi realne zmiany w zadaniach gminy już od roku szkolnego 2017/2018, powstaje konieczność opracowania **Strategii rozwoju szkolnictwa podstawowego, średniego, zawodowego** powiązanego z PRM i Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych. Natomiast głównym działaniem organizacyjnym - funkcjonalnym w ramach systemu edukacji będzie wprowadzenie w placówkach oświatowych dziennika elektronicznego.

Dla władz miasta duże znaczenie ma także aktywne włączenie społeczności lokalnej w życie społeczno – gospodarcze. Znajduje to odzwierciedlenie w powołaniu i aktywnym wspieraniu Łomżyńskiej Społecznej Rady Seniorów, Łomżyńskiej Społecznej Rady ds. Osób z Niepełnosprawnością, Młodzieżowej Rady Miasta.

Od kilku lat realizowany jest **Budżet Obywatelski**, angażujący mieszkańców w proces decyzyjny dotyczący wydatkowania środków na realizację miejskich inwestycji. Jest to pogłębianie procesów partycypacji społecznej, dalszego zabezpieczenia potrzeb mieszkańców i współdziałania w celu zintegrowanego zarządzania rozwojem miasta.

Rozwinięciem tego kierunku rozwoju jest przygotowanie i uchwalenie **Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Łomża**, wynikającego z Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Realizacja uchwalonego Programu będzie odbywać się w latach następnych, poprzez pozyskiwanie środków regionalnych i krajowych.

Kierunkiem wiodącym w zakresie kultury i dziedzictwa narodowego jest przygotowywanie Łomży do obchodów **600-lecia nadania praw miejskich**. Podporządkowane temu będą wybrane działania związane z infrastrukturą, w szczególności kulturalną, edukacyjną, estetyką miasta, promocją i bezpieczeństwem mieszkańców.

Częścią realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Łomża na lata 2016 – 2021 są zadania dotyczące budownictwa socjalnego. Działania te połączone z przeglądem i inwentaryzacją lokali, budynków komunalnych należących do miasta, spowodują racjonalizację kosztów utrzymania i zaplanowania dalszego rozwoju budownictwa

str. 5

socjalnego. Jest to bezpośrednia realizacja programu oszczędnościowego wdrażanego w działaniach obecnych władz.

Założenia Polityki Społeczno - Gospodarczej Miasta Łomża na rok 2017 są podstawowym elementem realizacji Programu Rozwoju Miasta Łomża 2020+ oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Łomża na lata 2016 - 2021. Realizacja przedsięwzięć w ramach celów strategicznych, jest naturalną konsekwencją zadań wynikających z wyżej wymienionych dokumentów strategicznych.

Wskazano obszary kluczowe rozwoju Miasta będącego centrum subregionu tj.:

1. **Konkurencyjna gospodarka** – Tworzenie jak najlepszych warunków do rozwoju gospodarki lokalnej oraz wzrostu atrakcyjności gospodarczej miasta i nowych inwestycji.
2. **Sprawne miasto** – Zapewnienie, najwyższej jakości wypełniania zadań publicznych oraz rozwijanie czynników wpływających na profesjonalną i przyjazną obsługę mieszkańców i klientów Urzędu. Podnoszenie atrakcyjności i jakości życia w mieście.
3. **Aktywne społeczeństwo** – Pobudzenie i utrzymywanie aktywności społecznej, gospodarczej, obywatelskiej, samoorganizacji i uczestnictwa partycypacyjnego mieszkańców, angażowanie ich w życie miasta.
4. **Chillout, relaks, wypoczynek** – Rozwój turystyki i spędzania czasu wolnego jako uzupełnienie gospodarki Miasta w tworzeniu nowych miejsc pracy i źródła dochodów dla mieszkańców.

Obszary polityki społeczno - gospodarczej i kierunkowe działania przedstawione w niniejszym dokumencie będą miały swoje odzwierciedlenie w zadaniach zapisanych w budżecie Miasta Łomża na 2017 rok. Nie mniej jednak mając na względzie sytuację finansowo - ekonomiczną Miasta, należy dopuścić możliwość wystąpienia różnic pomiędzy zakresem działań wskazanym w Założeniach a pozycjami budżetu Miasta na 2017 rok.

II. Obszary kluczowe

1. Konkurencyjna gospodarka.

Tworzenie jak najlepszych warunków do rozwoju gospodarki lokalnej oraz wzrostu atrakcyjności gospodarczej miasta i nowych inwestycji.

Urząd Miejski, Park Przemysłowy Łomża Sp. z o.o., Agencja Rozwoju Regionalnego, Społeczne Forum Gospodarcze, organizacje wspierające biznes, przedsiębiorcy, Łomżyńskie Centrum Rozwoju Edukacji (ŁCRE), uczelnie wyższe.

Kierunkowe działania w obszarze kluczowym:

- Przyjęcie w 2016 r. i realizacja w latach kolejnych Programu Rozwoju Przedsiębiorczości;
- Zwiększenie aktywności gospodarczej mieszkańców i przedsiębiorców ulgi i zwolnienia w ramach „Pakiet dla Biznesu” - zwolnienie z podatku od nieruchomości z tytułu nowych inwestycji, nowych miejsc pracy, rozpoczęcia działalności gospodarczej w Łomży, obniżenie podatku od środków transportu;
- Wdrażanie Lokalnych Inicjatyw Gospodarczych - współfinansowanie dróg, dojazdów do przedsiębiorców na określonych zasadach, jeżeli wpisują się w potrzeby Miasta;
- Obszary Aktywności Gospodarczej - Utworzenie terenów inwestycyjnych w mieście;
- Opracowanie i wdrożenie programu kształcenia zawodowego w Mieście Łomża we współpracy Miasta z przedsiębiorcami, Instytucjami Otoczenia Biznesu i instytucjami zajmującymi się edukacją i kształceniem zawodowym;
- Popularyzacja szkolnictwa zawodowego - realizowana w oparciu o współpracę placówek oświaty z pracodawcami, podmiotami specjalizującymi się w poradnictwie edukacyjno-zawodowym – zadanie międzygminne Łomżyńskiego Forum Samorządowego;
- Ułatwienia komunikacyjne podnoszące jakość życia oraz rozwój prowadzonych działalności gospodarczych, jak również powstawania nowych firm (remonty, modernizacje dróg, parkingów i chodników);

- Opracowanie kompleksowej oferty wolnych działek i obiektów, lokali na terenie miasta, potencjalnych lub przeznaczonych na działalność inwestycyjną - tworzenie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej;
- Promocja gospodarcza i inwestycyjna w powiązaniu z powstającą Strategią promocji miasta – między innymi bieżąca aktualizacja witryny internetowej www.biznes.um.lomza.pl;
- Promowanie lokalnych przedsiębiorców i dobrych praktyk - np. konkursy: Debiut roku; Łomżyńskie Laury; Ambasador Łomży; Targi "Zasmakuj w Łomży";
- Smart City - rozbudowa infrastruktury światłowodowej sieci szerokopasmowej, komunikacja pomiędzy mieszkańcami a Urzędem, możliwość rozszerzania e- usług;
- Wdrażanie Smart City i odnawialnych źródeł energii między innymi ustawienie wiat na przystankach autobusowych z uwzględnieniem elementów inteligentnych i OZE; Instalacja fotowoltaiczna na budynku myjni autobusowej w MPK – zadanie kontynuowane;
- Wdrażanie programu do zarządzania projektami P2Ware w Urzędzie Miasta;
- Centrum Informacji Zawodowej: uruchomienie Punktu konsultacyjnego w siedzibie ŁCRE - wsparcie osób poszukujących ścieżki kształcenia;
- Wspieranie podmiotów ekonomii społecznej oraz osób zagrożonych bezrobociem - pomoc w powstawaniu spółdzielni socjalnych;

2. Sprawne miasto.

Zapewnienie, najwyższej jakości wypełniania zadań publicznych oraz rozwijanie czynników wpływających na profesjonalną i przyjazną obsługę mieszkańców i klientów Urzędu, podnoszenie atrakcyjności i jakości życia w mieście.

Urząd Miejski i jednostki podległe, mieszkańcy Miasta.

Kierunkowe działania w obszarze kluczowym:

Zadania kontynuowane:

- Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

- Przebudowa układu komunikacyjnego Łomży w ciągu DK nr 63 i Szosa Zambrowska, Sikorskiego
- Termomodernizacja budynków komunalnych
- Budowa i przebudowa sal gimnastycznych (m.in. SP7, SP2)
- Budowa ul. Piaski
- Budowa budynku socjalnego;

Pozostałe:

- Sporządzenie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Łomża: rejon ulic Wojska Polskiego, Poznańskiej i projektowanej ulicy stanowiącej przedłużenie ul. Meblowej; Al. Legionów, Sikorskiego, Mickiewicza i Wyszyńskiego, ul. Nowogrodzkiej, terenów położonych pomiędzy ul. Rybaki a rzeką Narew i sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w południowo-wschodniej części miasta;
- Zabezpieczenie realizacji przyszłych inwestycji na terenie miasta: zakup nieruchomości do zasobów gruntów Miasta Łomża pod realizację kolejnego etapu bulwarów; zakup użytkowania wieczystego nieruchomości od Gaspol; przejęcie nieruchomości z mocy prawa, w procesie podziału nieruchomości przeznaczonych pod drogi publiczne; scalenie i podział nieruchomości - Osiedle Staszica i Żabia; wykup gruntów pod drogi w ramach ZRID – ul. Zawady Przedmieście, Polowa, Nowogrodzka, przedłużenie Zawadzkiej, Śmiarowskiego;
- Budowa kolumbariów na cmentarzu komunalnym;
- Przebudowa układu ulic Starego Miasta w Łomży - Woziwodzka, Szkolna, Zielona i Plac Zielony;
- Przebudowa parkingów między innymi przy ul. Śniadeckiego, Piłsudskiego (poszerzenie), przy Powiatowym Urzędzie Pracy, przy ul. Dwornej (za dawnym ZURT) i modernizacja parkomatów w Strefie Ograniczonego Postoju w Łomży;
- Budowa i przebudowa ulic, między innymi: Zawadzka, przedłużenie do ul. Szosa do Mężenina, Modrzewiowej, Ks. bp. Stanisława Kostki Łukomskiego, Zawady Przedmieście, Małachowskiego, Niemcewicza, Nowogrodzkiej przy nr 155, z połączeniem do ul. Browarnej, Kolejowej i przedłużenia Towarowej (połączenie);
- Racjonalne gospodarowanie mieniem komunalnym w kontekście potrzeb społecznych – weryfikacja zasobów lokalowych oraz kosztów ich utrzymania. Zadanie międzywydziałowe rozpoczęte;

- Adaptacja pomieszczeń w budynku przy ul. Marii Curie -Skłodowskiej na potrzeby Środowiskowego Domu Samopomocy, docelowo obiekt przeznaczony na Ośrodek Wsparcia Społecznego;
- Utworzenie Centrum Integracji Społecznej w Łomży w ramach projektu dofinansowanego z RPO WP - Działanie 7.1 Rozwój działań aktywnej integracji;

3. Aktywne społeczeństwo.

Pobudzenie i utrzymywanie aktywności społecznej, gospodarczej, obywatelskiej, samoorganizacji i uczestnictwa partycypacyjnego mieszkańców, angażowanie ich w życie miasta.

Urząd Miejski i jednostki podległe, Łomżyńska Społeczna Rada Seniorów, Klub Seniora, Łomżyńska Społeczna Rada ds. Osób z Niepełnosprawnością, Młodzieżowa Rada Miejska, organizacje pozarządowe, mieszkańcy Miasta.

Kierunkowe działania w obszarze kluczowym:

- Opracowanie Lokalnego Planu Rewitalizacji Miasta, obejmującego sferę społeczną, gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną;
- Przygotowanie pracowników jednostek miejskich/urzędników do prowadzenia rewitalizacji społecznej obszarów zdegradowanych; diagnoza potrzeb społeczności lokalnych z zakresu rewitalizacji;
- Aktywne włączenie mieszkańców, przedsiębiorców i interesariuszy z obszarów zdegradowanych do prac nad planem działań rewitalizacyjnych – konsultacje społeczne;
- Uruchomienie Centrum Organizacji Pozarządowych – pobudzenie aktywności trzeciego sektora w Łomży, pobudzenie aktywności mieszkańców;
- Zakup i wdrożenie elektronicznego systemu obsługi konkursów ofert w ramach zlecenia zadań do realizacji organizacjom pozarządowym;
- Przygotowanie obchodów 600-lecia nadania praw miejskich Łomży - harmonogram obchodów roku jubileuszowego, uwzględniające włączenie się jednostek miejskich, organizacji pozarządowych, artystów, klubów sportowych i innych zainteresowanych podmiotów i osób;
- Opracowanie założeń polityki senioralnej Miasta Łomża, opracowanie i wdrożenie Karty Seniora - aktywizacja zawodowa seniorów;

- Utworzenie dziennego Domu „Senior- Wigor” – wsparcie dla 60 seniorów, aktywizacja społeczna i integracja wewnątrz i międzypokoleniowa.
- Rozwinięcie działań w ramach Centrum Aktywności Turystycznej i Kulturalnej – Domek Pastora – plenery malarskie; warsztaty ceramiczne, kino letnie, wystawy, w tym twórców lokalnych, warsztaty kulinarne, itp.;
- Organizowanie warunków do tworzenia podmiotów ekonomii społecznej w tym wprowadzenie zasady stosowania klauzuli społecznych w zamówieniach publicznych;

4. Chillout, relaks, wypoczynek.

Rozwój turystyki i spędzania czasu wolnego jako uzupełnienie gospodarki Miasta w tworzeniu nowych miejsc pracy i źródło dochodów mieszkańców.

Urząd Miejski i jednostki podległe działające w sferze edukacji, ochrony zdrowia, kultury i sportu, organizacje pozarządowe, kluby sportowe.

Kierunkowe działania w obszarze kluczowym

- Opracowanie gminnego programu ochrony zabytków;
- Konserwacja i renowacja pomników, tablic, miejsc pamięci pod uroczystości 600-lecia praw miejskich;
- Realizacja działań wynikających z opracowywanej Strategii promocji miasta: określenie narzędzi promocji produktu turystycznego między innymi - spotu reklamowego promującego Miasto; Promocja Łomży na targach turystycznych w kraju i za granicą;
- Utworzenie, uruchomienie i prowadzenie Punktu Informacji Turystycznej;
- Opracowanie produktu turystycznego „Łomża na Weekend”: ścieżki spacerowo-dydaktyczne, „Murale historyczne”; wyznaczenie i oznakowanie szlaków turystycznych w Łomży; opracowanie systemu informacyjnego i oznakowania obiektów zabytkowych;
- Rewitalizacja Parku Jana Pawła II – Papieża Pielgrzyma w Łomży - zadanie kontynuowane;
- Przebudowa i rozbudowa budynku Filharmonii Kameralnej – II etap - zadanie kontynuowane;

- Przebudowa zabytkowej Hali Targowej na Halę Kultury w Łomży – zadanie kontynuowane;
- Rozwój bazy kulturalno - zabytkowej Łomży (Amfiteatr przy ul. Zjazd i Park Jakuba Wagi wraz z ul. Glogera);
- Rozwój bazy sportowo- rekreacyjnej – Orlik przy ul. Katyńskiej;
- Zagospodarowanie wolnej przestrzeni publicznej na miejsca wypoczynku, rekreacji i sportu (miedzy innymi: skwery, wolne place, itp.)
- Obchody 30-lecia Teatru Lalki i Aktora w Łomży oraz Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego Walizka;
- Przygotowanie do obchodów 60-lecia Szkoły Podstawowej nr 7 im. Adama Mickiewicza;
- Przygotowanie i organizacja Dni Łomży; Motoserce 2017;
- Realizacja Programu Rowerowego – uzupełnienie istniejącej sieci ścieżek rowerowych na terenie miasta Łomża wraz z elementami małej architektury;
- Utworzenie pętli autobusowej z funkcją park&ride oraz "station by the road" wraz z przystankiem przy ul. Zjazd;

III. Polityka finansowa Miasta

W zakresie polityki finansowej Miasta ważne pozostaną główne cele realizowane dotychczas, takie jak: utrzymanie indywidualnego wskaźnika zadłużenia na bezpiecznym poziomie, utrzymanie dobrego wyniku operacyjnego budżetu (dochody bieżące – wydatki bieżące), niskie koszty obsługi długu oraz zabezpieczenie odpowiednich środków na realizację zadań bieżących i inwestycyjnych. Poza tym kontynuowane będą działania w zakresie racjonalizacji wydatków bieżących i optymalizacji wydatków majątkowych oraz dużej absorpcji środków z nowej perspektywy finansowej 2014-2020.

1. Dochody

Celem priorytetowym w sferze dochodów będzie podejmowanie działań nakierowanych na zwiększenie dochodów, w tym dochodów własnych oraz środków z funduszy Unii Europejskiej, w ramach nowej perspektywy. Kontynuacja działań w obszarze poszerzenia bazy podatkowej poprzez zwiększanie powierzchni podlegającej opodatkowaniu i monitorowanie terminowego wpływu dochodów podatkowych. Ponadto prowadzone będą dalsze czynności

zmierzające do zwiększenia efektywności w ściągłości należności budżetowych poprzez wdrożenie systemu wspierającego windykację, co pozwoli na usprawnienie procesu egzekucji należności podatkowych. Ze względu na to, iż ryzyka makroekonomiczne i polityczne mogą przełożyć się na poziom uzyskanych wpływów z podatków PIT i CIT, (np. zwiększenie kwoty wolnej od podatku) oraz zmiany w ustawach określających zadania jednostek samorządu terytorialnego i źródła ich finansowania (m.in. ustawa o systemie oświaty, ustawa o pomocy społecznej), również mogą w zasadniczy sposób wpływać na możliwości finansowe Łomży w roku 2017 i w kolejnych latach, uzasadnione jest kontynuowanie działań w kierunku racjonalnego i ostrożnego planowania budżetu na rok przyszły i lata następne. Wymagać to będzie utrzymania zwiększonej dyscypliny budżetowej, tak aby zachować odpowiednią relację pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi zarówno na etapie planowania, ale także na etapie wykonania tych wielkości na koniec każdego roku. Zachowanie stabilnej wysokości dochodów własnych przy zmiennej i niepewnej wielkości transferów z budżetu państwa, stanowi ważny czynnik dla zapewnienia źródeł finansowania wydatków, dlatego też przygotowane ulgi i zwolnienia podatkowe w ramach „Pakiet dla Biznesu“ odnoszą się tylko do nowych inwestycji.

2. Wydatki

W sferze wydatków bieżących planowana jest dalsza stopniowa racjonalizacja wydatków przy zapewnieniu odpowiedniego poziomu świadczonych usług. Obowiązujący od 2014 r. indywidualny wskaźnik zadłużenia wymaga szczególnej kontroli poziomu wydatków bieżących. Konieczne jest zatem kontynuowanie działań sprzyjających efektywności gospodarowania środkami publicznymi, w szczególności w obszarach, które generują największe koszty. Weryfikacja wydatków bieżących w sytuacji ograniczonych możliwości budżetowych jest ważnym elementem polityki zarządzania Miastem i jego finansami.

Wydatki majątkowe ukierunkowane będą przede wszystkim na realizację zadań kontynuowanych oraz ujętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej. Racjonalne podejście do wydatków majątkowych jest czynnikiem niezbędnym do ograniczenia wzrostu zadłużenia oraz możliwości realizacji inwestycji w większym zakresie. Działania: wnikliwa weryfikacja kosztorysów oraz wprowadzona zasada wysyłania zaproszeń do składania ofert do jak największej ilości potencjalnych wykonawców.

3. Zadłużenie

W świetle przepisów art. 243 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. maksymalna wysokość wskaźnika obsługi zadłużenia w relacji do planowanych dochodów ogółem budżetu w 2017 r. będzie warunkowana historyczną sytuacją budżetową Miasta z lat 2014, 2015 oraz 2016.

Priorytetem polityki budżetowej pozostanie, zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową Miasta, systematyczna redukcja deficytu i ograniczanie przyrostu zadłużenia oraz niskie koszty obsługi długu, w celu wzmocnienia finansów Miasta w horyzoncie wieloletnim.

Podsumowując, celem polityki finansowej Miasta w roku 2017 i w latach następnych oprócz wzmocnienia dyscypliny wydatkowej, będzie prowadzenie działań wspierających stronę dochodową budżetu Miasta poprzez zwiększenie aktualnych źródeł dochodów przy wykorzystaniu możliwości jakie dają regulacje zawarte w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Miasto będzie prowadziło konsekwentne działania w zakresie kontroli wyniku budżetu w części bieżącej, tak aby planowany wynik budżetu w zakresie nadwyżki operacyjnej został zrealizowany. Wyniki finansowe roku 2017 będą miały istotne znaczenie dla zapewnienia możliwości wysokiego poziomu absorpcji środków unijnych z nowej perspektywy finansowej. Budżet na rok 2017 i kolejne lata będzie tworzony na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta zaktualizowanej na okres 2016-2030.

IV. Zakończenie

Miasto Łomża potrzebuje zrównoważonej polityki społeczno - gospodarczej opartej na rozwoju kapitału społecznego, kształtowanej współodpowiedzialnie przez całość władz Miasta.

W celu opracowania Założeń Polityki Społeczno – Gospodarczej wprowadzono Karty Zadań jako formularze zgłaszania przez Wydziały, jednostki podległe i Radnych - propozycji zadań do Założeń i budżetu miasta.

Zebrane zadania stanowią diagnozę potrzeb rozwojowych Miasta Łomża na lata następne, która będzie corocznie aktualizowana.

PREZYDENT MIASTA
Mariusz Chrzanowski
mgr Mariusz Chrzanowski